

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
MACIEJE SZPUNARA
přednesené dne 30. dubna 2019¹

Věc C-390/18

za účasti:
YA,
AIRBNB Ireland UC,
Hotelière Turenne SAS,
Association pour un hébergement et un tourisme professionnel (AHTOP),
Valhotel

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná juge d'instruction du tribunal de grande instance de Paris (vyšetřující soudce u soudu prvního stupně v Paříži) (Francie)]

„Řízení o předběžné otázce – Volný pohyb služeb – Směrnice 2000/31/ES – Zprostředkování vztahu mezi hostiteli (profesionálními či soukromými), kteří mají k dispozici ubytování k pronajmutí a osobami hledajícími tento typ ubytování – Doplňkové poskytování různých dalších služeb – Vnitrostátní právní úprava stanovící omezující pravidla pro výkon povolání realitního makléře“

I. Úvod

1. Soudní dvůr v rozsudcích *Asociación Profesional Elite Taxi*² a *Uber France*³ rozhodnul, že zprostředkovatelská služba umožňující zprostředkovat kontakt mezi neprofesionálními řidiči používajícími vlastní vozidlo na jedné straně a osobami, které se potřebují přemístit po území města na straně druhé, která je neoddělitelně spjata s přepravní službou, nepředstavuje službu informační společnosti a je vyňata z oblasti působnosti směrnice 2000/31/ES⁴.

2. Projednávaná věc se rovněž týká problematiky kvalifikace služeb poskytovaných prostřednictvím elektronických platform. Juge d'instruction du tribunal de grande instance de Paris (France) (vyšetřující soudce soudu prvního stupně v Paříži, Francie) totiž žádá Soudní dvůr, aby určil, zda služba umožňující zprostředkovat kontakt mezi pronajímateli na jedné straně a osobami hledajícími tento typ ubytování na straně druhé, odpovídá definici pojmu „služby informační společnosti“, a vztahuje se na ni tudíž volný pohyb služeb zaručený směrnicí 2000/31.

1 – Původní jazyk: francouzština.

2 – Viz rozsudek ze dne 20. prosince 2017 (C-434/15, EU:C:2017:981, bod 48).

3 – Viz rozsudek ze dne 10. dubna 2018 (C-320/16, EU:C:2018:221, bod 27).

4 – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“) (Úř. věst. 2000, L 178, s. 1, Zvl. vyd. 13/25, s. 399).

II. Právní rámec

A. Unijní právo

3. K uváděným skutečnostem došlo v období od 11. dubna 2012 do 24. ledna 2017. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že směrnice (EU) 2015/1535⁵ zrušila a nahradila s účinností od 7. října 2015 směrnici 98/34/ES⁶. Článek 2 písm. a) směrnice 2000/31 definuje pojem „služby informační společnosti“ odkazem na čl. 1 odst. 1 směrnice 2015/1535, který stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

- b) ‚službou‘ jakákoli služba informační společnosti, tj. každá služba poskytovaná zpravidla za úplatu, na dálku, elektronicky a na individuální žádost příjemce služeb.

Pro účely této definice se rozumí:

- i) ‚službou poskytovanou na dálku‘ služba poskytovaná bez současné přítomnosti stran,
- ii) ‚službou poskytovanou elektronicky‘ služba odeslaná z výchozího místa a přijatá v místě jejího určení prostřednictvím elektronického zařízení pro zpracování (včetně digitální komprese) a uchování dat a jako celek odeslaná, přenesená nebo přijatá drátově, rádiově, opticky nebo jinými elektromagnetickými prostředky,
- iii) ‚službou poskytovanou na individuální žádost příjemce služeb‘ služba poskytovaná přenosem dat na individuální žádost.

Příklady služeb, které nejsou zahrnuty do této definice, jsou uvedeny v příloze I.

[...]“

4. Definice pojmu „služba informační společnosti“ v čl. 1 odst. 1 písm. b) směrnice 2015/1535 je v zásadě shodná s definicí uvedenou v čl. 1 odst. 2 směrnice 98/34. Kromě toho odkazy na směrnici 98/34 se považují za odkazy na směrnici 2015/1535⁷. Analýzu týkající se kvalifikace služby jako „služby informační společnosti“ ve smyslu směrnice 2015/1535, na kterou tedy budu v tomto stanovisku odkazovat, lze podle mého názoru z uvedených důvodů vztáhnout i na ustanovení směrnice 98/34.

5. Článek 2 písm. h) směrnice 2000/31 stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

5 – Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. 2015, L 241, s. 1). Viz článek 10 této směrnice.

6 – Směrnice Evropského Parlamentu a Rady ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů (Úř. věst. 1998, L 204, s. 37; Zvl. vyd. 13/20, s. 337), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/48/ES ze dne 20. července 1998 (Úř. věst. 1998, L 217, s. 18; Zvl. vyd. 13/21, s. 8) (dále jen „směrnice 98/34“).

7 – Viz článek 10 směrnice 2015/1535.

„h) ‚koordinovanou oblastí‘ požadavky stanovené právními rády členských států pro poskytovatele služeb informační společnosti nebo pro služby informační společnosti, bez ohledu na to, zda mají obecnou povahu či zda byly pro ně zvláště určeny.

- i) koordinovaná oblast souvisí s požadavky, které má poskytovatel služeb plnit a které se týkají:
 - přístupu k činnosti služby informační společnosti, např. požadavky na kvalifikaci, povolení nebo oznámení,
 - výkonu činnosti služby informační společnosti, např. požadavky na chování poskytovatele služby, kvalitu nebo obsah služby včetně požadavků na reklamu a smlouvy nebo na odpovědnost poskytovatele služby;
- ii) koordinovaná oblast nezahrnuje požadavky jako:
 - požadavky na zboží jako takové,
 - požadavky na doručování zboží,
 - požadavky na služby, které nejsou poskytovány elektronickou cestou.“

6. Článek 3 téže směrnice zní následovně:

„1. Každý členský stát dbá, aby služby informační společnosti poskytované poskytovatelem usazeným na jeho území dodržovaly platné vnitrostátní předpisy z příslušné koordinované oblasti.

2. Členské státy nemohou z důvodů spadajících do koordinované oblasti omezovat volný pohyb služeb informační společnosti z jiného členského státu.

3. Odstavce 1 a 2 se neuplatní v oblastech uvedených v příloze.

4. Členské státy mohou pro určitou službu informační společnosti přijmout opatření odchylovající se od odstavce 2, jsou-li splněny níže uvedené podmínky:

a) opatření jsou:

- i) nezbytná z jednoho z níže uvedených důvodů:
 - veřejný pořádek, zejména předcházení, vyšetřování, odhalování a stíhání v trestní oblasti, zejména ochrana mladistvých a boj proti podněcování k nenávisti z důvodu rasy, pohlaví, víry nebo národnosti a proti útokům na lidskou důstojnost,
 - ochrana veřejného zdraví,
 - veřejná bezpečnost včetně ochrany vnitrostátní bezpečnosti a obrany,
 - ochrana spotřebitelů včetně investorů;
- ii) přijata vůči určité službě informační společnosti, která poškozují cíle uvedené v bodě i) nebo která představuje závažné a podstatné ohrožení těchto cílů;
- iii) úměrná těmto cílům;

- b) členský stát předběžně a aniž je dotčeno soudní řízení včetně předběžného řízení a kroků uskutečněných v rámci trestního vyšetřování:
- požádá členský stát uvedený v odstavci 1 o přijetí opatření, a tento stát je nepřijme nebo jsou jeho opatření nedostatečná,
 - oznámí Komisi a členskému státu uvedenému v odstavci 1 svůj záměr přijmout tato opatření.
5. Členské státy se mohou v naléhavých případech odchýlit od podmínek uvedených v odst. 4 písm. b). V tomto případě oznámí opatření co nejdříve Komisi a členskému státu uvedenému v odstavci 1 s uvedením důvodů, na základě kterých se členský stát domnívá, že se jedná o naléhavý případ.
6. Aniž je dotčena možnost členských států přijímat a uplatňovat dotčená opatření, musí Komise co nejdříve posoudit, zda jsou oznámená opatření v souladu s právem Společenství; dojde-li k závěru, že opatření není slučitelné s právem Společenství, požádá dotčený členský stát, aby od přijetí plánovaných opatření upustil nebo aby dotčená opatření neprodleně ukončil.“

B. Francouzské právo

7. Článek 1 zákona č. 70–9 ze dne 2. ledna 1970, kterým se upravují podmínky výkonu činností souvisejících s určitými způsoby nakládání s nemovitostmi a obchodním majetkem, ve svém konsolidovaném znění, (dále jen „zákon Hoguet“)⁸, stanoví:

„Ustanovení tohoto zákona se vztahují na fyzické či právnické osoby, které obvyklým způsobem poskytnou službu nebo nabízejí pomoc, byť i jako doplňující činnost, při způsobech nakládání týkajících se majetku třetích osob, kterými jsou:

1. koupě, prodej, vyhledávání, směna, nájem či podnájem, a to sezónní či trvalý, zařízených či nezařízených nemovitostí, a to jak již postavených, tak dosud nepostavených;

[...]“

8. Článek 3 zákona Hoguet stanoví:

„Činnosti uvedené v článku 1 mohou být vykonávány pouze fyzickou či právnickou osobou, jež získala profesní povolení, které na dobu a za podmínek stanovených nařízením Conseil d'État (Státní rada) vydá předseda územní/místní obchodní a průmyslové komory nebo předseda obchodní a průmyslové komory departementu Ile-de-France, a to s uvedením těch činností, které taková osoba může vykonávat. [...]

Uvedené povolení lze vydat pouze fyzické osobě, která splní následující podmínky:

1. Prokáže odbornou způsobilost
2. Doloží finanční záruky umožňující vrácení finančních prostředků [...]
3. Uzavře smlouvu o pojištění proti finančním důsledkům odpovědnosti za škodu vzniklou při výkonu povolání
4. Není nezpůsobilá a nebyl jí uložen zákaz činnosti [...].“

⁸ – JORF 4. ledna, s. 142.

9. Článek 5 uvedeného zákona mimoto stanoví:

„Subjekty uvedené v článku 1, které přijmou nebo uchovávají peněžní částky [...], musí dodržovat podmínky stanovené nařízením Conseil d'État (Státní rada), zejména formální požadavky na vedení záznamů a vydávání dokladů, jakož i další povinnosti vyplývající z jejich funkce“.

10. Nařízení tedy ukládá v případě správy finančních prostředků povinnost vést zvláštní záznamy, seznamy a přesné účetnictví, a to s cílem chránit zájmy jednotlivců, kteří svěřují zprostředkovatelům finanční prostředky.

11. Konečně článek 14 zákona Hoguet stanoví, že vykonávání činnosti bez profesního povolení je sankcionováno odnětím svobody na šest měsíců a pokutou ve výši 7 500 eur. Článek 16 uvedeného zákona ukládá kromě toho trest odnětí svobody v délce dvou let a pokutu do výše 30 000 eur za nakládání s peněžními částkami bez získaného profesního povolení (článek 3) nebo v rozporu s povinnostmi vést zvláštní záznamy, seznamy a přesné účetnictví (článek 5).

III. Skutkový základ sporu v původním řízení

12. Společnost AIRBNB Inc., se sídlem ve Spojených státech, je mateřskou společností skupiny AIRBNB.

13. AIRBNB Ireland UC, společnost podle irského práva se sídlem v Dublinu (Irsko), je součástí skupiny AIRBNB a je ze 100 % vlastněna společností AIRBNB Inc. AIRBNB Ireland obhospodařuje pro všechny uživatele mimo Spojené státy americké on-line platformu, jejímž cílem je zprostředkovávat kontakt mezi hostiteli (profesionálními i soukromými), kteří disponují ubytovacími prostory k pronajmutí, a osobami, které takové ubytování vyhledávají.

14. Na základě trestního oznámení, které bylo podáno proti X mimo jiné sdružením Association pour un hébergement et un tourisme professionnel (Sdružení pro podnikání v ubytování a turistice, AHTOP) a k němuž byl připojen návrh na přiznání náhrady škody v adhezním řízení, podal Parquet de Paris (státní zastupitelství v Paříži, Francie) dne 16. března 2017 obžalobu pro spáchání trestného činu správy finančních prostředků ze zprostředkovatelské činnosti a správy nemovitostí a obchodního majetku osobou, která nemá profesní povolení podle zákona Hoguet, a dalších trestných činů, které byly v období od 11. dubna 2012 do 24. ledna 2017 údajně spáchány, a uvedl společnost AIRBNB Ireland do postavení zúčastněného svědka.

15. Společnost AIRBNB Ireland popírá, že by vykonávala činnost realitního makléře a namítá nepoužitelnost zákona Hoguet z důvodu jeho neslučitelnosti se směrnicí 2000/31.

IV. Předběžné otázky a řízení před Soudním dvorem

16. Za těchto okolností se vyšetřující soudce tribunal de grande instance de Paris (soudu prvního stupně v Paříži, Francie), rozhodnutím ze dne 6. června 2018, které bylo doručeno Soudnímu dvoru dne 13. června 2018, rozhodl přerušit řízení a předložit Soudnímu dvoru k posouzení následující otázky:

„1) Vztahuje se na služby společnosti AIRBNB Ireland poskytované ve Francii prostřednictvím elektronické platformy provozované z Irska svoboda poskytování služeb podle článku 3 [směrnice 2000/31]?

2) Je možné uplatnit vůči společnosti AIRBNB Ireland omezující pravidla týkající se povolání realitního makléře ve Francii stanovená [zákonem Hoguet]?”

17. Písemná vyjádření předložila společnost AIRBNB Ireland, sdružení AHTOP, francouzská, česká, španělská a lucemburská vláda i Evropská komise. Titíž zúčastnění, s výjimkou české a lucemburské vlády, byli zastoupeni na jednání, které se konalo dne 14. ledna 2019.

V. Analýza

A. K první předběžné otázce

18. Podstatou první předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda mají být služby poskytované společností AIRBNB Ireland kvalifikovány jako „služby informační společnosti ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. b) směrnice 2015/1535, na něž odkazuje čl. 2 písm. a) směrnice 2000/31, a zda se na ně tudíž vztahuje volný pohyb služeb zajištěný uvedenou směrnicí.

19. Z článku 3 odst. 1 směrnice 2000/31 totiž vyplývá, že každý členský stát má dbát na to, aby služby informační společnosti poskytované poskytovatelem usazeným na jeho území dodržovaly platné vnitrostátní předpisy z příslušné koordinované oblasti. Naproti tomu jiné členské státy než ten, na jehož území je poskytovatel usazen, nemohou podle čl. 3 odst. 2 uvedené směrnice volný pohyb těchto služeb z důvodů spadajících do koordinované oblasti omezovat. Na služby informační společnosti se tedy vztahuje volný pohyb služeb zmíněný v první předběžné otázce.

20. Předkládající soud v tomto ohledu pouze uvádí, že směrnice 2000/31 v oblasti elektronického obchodu brání použití takových omezujících vnitrostátních pravidel, jako je zákon Huguet, a proto je nutné určit, zda činnost společnosti AIRBNB Ireland spadá do oblasti působnosti uvedené směrnice.

21. V tomto bodě zastávají zúčastněné strany diametrálně odlišné postoje a předkládají úvahy zda, a pokud ano, s jakými výhradami, je činnost společnosti AIRBNB Ireland srovnatelná s činností společnosti Uber, která byla předmětem rozsudků Asociación Profesional Elite Taxi⁹ a Uber France¹⁰.

22. Společnost AIRBNB Ireland, česká a lucemburská vláda, jakož i Komise jsou v zásadě toho názoru, že taková služba, jako je služba poskytovaná společností AIRBNB Ireland, která umožňuje zprostředkovat kontakt mezi poskytovateli služeb a potenciálními zákazníky, splňuje kritéria stanovená v definici „služby informační společnosti“ ve smyslu směrnice 2000/31.

23. Naproti tomu sdružení AHTOP a francouzská a španělská vláda zastávají v souladu s argumentací Soudního dvora v rozsudku Asociación Profesional Elite Taxi¹¹ názor, že zprostředkovatelská služba, jako je služba poskytovaná společností AIRBNB Ireland představuje ve spojení s dalšími službami nabízenými společností AIRBNB Ireland komplexní službu, jejíž hlavní složkou je realitní služba.

24. Za účelem zodpovězení první předběžné otázky uvedu nejprve několik obecných poznámek ohledně činnosti společnosti AIRBNB Ireland a fungování její elektronické platformy (body 25 až 33 tohoto stanoviska). Následně odpovím na otázku, zda činnost společnosti AIRBNB Ireland spadá s ohledem na tato zjištění pod pojem „služby informační společnosti“. Přitom připomenu právní podmínky nezbytné k tomu, aby bylo možné považovat určitou službu za „službu informační společnosti“, a uvedu konkrétní problémy, které elektronické platformy představují, pokud jde o jejich kvalifikaci podle směrnice 2000/31 (body 35 až 44 tohoto stanoviska). Poté, co odkáži na řešení, k němuž za účelem překonání uvedených problémů dospěla judikatura (body 45 až 53 tohoto

9 – Rozsudek ze dne 20. prosince 2017 (C-434/15, EU:C:2017:981).

10 – Rozsudek ze dne 10. dubna 2018 (C-320/16, EU:C:2018:221).

11 – Rozsudek ze dne 20. prosince 2017 (C 434/15, EU:C:2017:981).

stanoviska), posoudím, zda lze uvedené řešení použít na okolnosti věci v původním řízení, a případně za jakých podmínek (body 55 až 78 tohoto stanoviska). S ohledem na uvedené úvahy posoudím na závěr dopad dalších služeb poskytovaných společnostmi AIRBNB Ireland na kvalifikaci jejich zprostředkovatelských služeb (body 80 až 85 tohoto stanoviska).

1. Činnost společnosti AIRBNB Ireland

25. Jak vyplývá ze skutkového stavu v původním řízení, z vysvětlení předložených některými účastníky řízení, jakož i z obchodních podmínek poskytování služeb uživatelům dotyčné platformy v Evropské Unii¹², provozuje společnost AIRBNB Ireland elektronickou platformu, která umožňuje zprostředkovat kontakt mezi pronajímateli, kteří mají k dispozici ubytování k pronájmu, a osobami, které hledají tento typ ubytování.

26. Společnost AIRBNB Ireland soustřeďuje na své platformě inzeráty, takže hledání pronajímaného ubytování může probíhat na základě vícero kritérií bez ohledu na to, kde se potenciální nájemce nachází. Výsledky vyhledávání, zejména podle místa určení a doby pobytu, se zobrazí ve formě seznamu míst ubytování s fotografiemi a obecnými informacemi, především s cenami. Uživatel platformy může následně získat detailnější informace o každém místě ubytování a na základě toho si ubytování zvolit.

27. Je na pronajímateli, aby určil ceny, období dostupnosti a rezervační kritéria, a také stanovil provozní řád, který musí potenciální nájemce přijmout. Kromě toho si musí pronajímatel zvolit jednu z možností předem definovaných společnostmi AIRBNB Ireland, pokud jde o podmínky zrušení nájmu jeho místa ubytování.

28. Služby poskytované společnostmi AIRBNB Ireland se neomezují na poskytování platformy pro zprostředkování kontaktu mezi pronajímateli a nájemníky.

29. Společnost AIRBNB Ireland předně zavedla systém, v němž se mohou pronajímatelé a nájemci vzájemně ohodnotit, a to prostřednictvím známkování od nuly do pěti hvězdiček. Znamky, k nimž mohou být připojeny komentáře, jsou na platformě přístupné pronajímatelům i nájemcům.

30. V některých případech, zejména pokud pronajímatel obdrží nízké hodnocení, negativní komentáře nebo zruší potvrzené rezervace, může dále společnost AIRBNB Ireland inzerát dočasně pozastavit, zrušit rezervaci nebo dokonce zablokovat přístup na stránku.

31. Konečně společnost AIRBNB Ireland nabízí pronajímatelům i) šablonu definující obsah nabídky, ii) fotografické služby, iii) pojištění občanskoprávní odpovědnosti, iv) záruku za škody do výše 800 000 eur a v) nástroj pro odhad ceny pronájmu vzhledem k průměrným tržním cenám nabízeným na platformě.

32. AIRBNB Payments UK Ltd, společnost založená podle práva Spojeného království se sídlem v Londýně, poskytuje v rámci skupiny AIRBNB uživatelům elektronické platformy společnosti AIRBNB Ireland on-line platební služby a spravuje platební činnosti skupiny v rámci Unie. Pokud tedy pronajímatel přijme nájemce, pak nájemce provede platbu ve prospěch společnosti AIRBNB Payments UK, jejíž výše odpovídá ceně nájemného navýšené o poplatek ve výši 6 až 12 % za služby poskytované společnostmi AIRBNB Ireland. Společnost AIRBNB Payments UK přijímá a uchovává finanční prostředky ve prospěch pronajímatele a 24 hodin poté, co nájemce do prostor vstoupí, pak bankovním převodem předává pronajímateli, čímž poskytuje nájemci záruku existence nemovitosti a pronajímateli záruku zaplacení.

12 – Viz <https://www.airbnb.fr/terms#eusec7>.

33. Francouzští uživatelé internetu tak uzavírají jednak smlouvu se společností AIRBNB Ireland o využití webové stránky (uveřejnění nabídky, rezervace), a jednak smlouvu se společností AIRBNB Payments UK ohledně plateb provedených prostřednictvím této internetové stránky.

34. V návaznosti na to, co bylo uvedeno výše, je třeba vrátit se k otázce, zda může být služba poskytovaná společností AIRBNB Ireland považována za službu informační společnosti.

2. Činnost společnosti AIRBNB Ireland z hlediska definice ve směrnici 2000/31

35. Služba informační společnosti je směrnicí 2015/1535 definována jako služba poskytovaná za úplat, na dálku, elektronicky a na individuální žádost příjemce služeb.

36. V tomto ohledu je pravda, že služba umožňující zprostředkovat kontakt mezi uživateli elektronické platformy odpovídá *a priori* sama o sobě definici služby informační společnosti. To je ostatně závěr, k němuž dospěl Soudní dvůr v rozsudku L'Oréal a další¹³. Z uvedeného rozsudku vyplývá, že fungování on-line tržiště, tj. služby na internetu spočívající v usnadnění kontaktů mezi prodávajícími a kupujícími zboží, může v zásadě představovat „službu informační společnosti“ ve smyslu směrnice 2000/31.

37. Jak jsem však uvedl ve svém stanovisku k věci Asociación Profesional Elite Taxi¹⁴, zatímco kritéria úplaty za službu a individuální žádosti zřejmě nečiní u elektronických platform potíže, jinak tomu je u kritérií týkajících se jejího poskytování na dálku a elektronicky. Někdy je totiž obtížné stanovit hranici mezi složkou služeb, která je poskytována elektronicky, a složkou, která tímto způsobem poskytována není.

38. Pokud jde konkrétně o otázku, zda je služba společnosti AIRBNB Ireland zpravidla poskytována za úplat, z rozhodnutí o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že částka nájemného, kterou hradí nájemce, zahrnuje náklady a poplatky za službu poskytovanou společností AIRBNB Ireland. Tudíž je třeba poznamenat, že existují dvě kategorie příjemců služeb společnosti AIRBNB Ireland: pronajímatelé a nájemci, přičemž tyto kategorie nejsou odděleny. Jak nicméně vyplývá z rozsudku Papasavvas¹⁵, odměna za služby poskytovatele poskytnuté v rámci jeho hospodářské činnosti nemusí být nutně placena osobami, které z ní mají prospěch. V případě služeb spočívajících ve zprostředkování kontaktu mezi dvěma kategoriemi příjemců tedy tím spíše postačí, když odměnu poskytovateli služby informační společnosti zaplatí příjemce patřící do jedné z těchto kategorií.

39. Pokud jde o podmínku týkající se poskytování služby na individuální žádost jejího příjemce, je třeba poznamenat, že Soudní dvůr v rozsudku Google France a Google¹⁶ rozhodl, že placená odkazovací služba, použitá v rámci internetového vyhledávače, prostřednictvím které může hospodářský subjekt zajistit, aby se u uživatele tohoto vyhledávače objevil reklamní odkaz na jeho internetovou stránku, splňuje podmínku existence individuální žádosti tohoto hospodářského subjektu. Pokud jde o služby společnosti AIRBNB Ireland, musí se pronajímatel obrátit na platformu spravovanou touto společností, aby se jeho ubytování na této platformě objevilo. Ostatně i nájemce musí vyhledávat pomocí platformy společnosti AIRBNB Ireland, aby si mohl pronajmout ubytování zveřejněné na této platformě.

40. Naproti tomu odpověď na otázku, zda služba poskytovaná společností AIRBNB Ireland splňuje třetí a čtvrtou podmínku uvedenou v bodě 35 tohoto stanoviska, tj. zda je uvedená služba poskytována na dálku a elektronicky, do značné míry závisí, jak dokládá diskuse mezi zúčastněnými stranami, na úhlu pohledu ohledně určení rozsahu dotyčné služby.

13 – Rozsudek ze dne 12. července 2011 (C-324/09, EU:C:2011:474, bod 109).

14 – C-434/15, EU:C:2017:364, bod 27.

15 – Rozsudek ze dne 11. září 2014 (C-291/13, EU:C:2014:2209, body 28 a 29).

16 – Viz rozsudek ze dne 23. března 2010 (C-236/08 až C-238/08, EU:C:2010:159, body 23 a 110).

41. Pro názornost, společnost AIRBNB Ireland se fyzicky nesetkává s příjemci svých služeb, pronajímateli ani nájemníky. Jak vyplývá z úvodních poznámek týkajících se činnosti společnosti AIRBNB Ireland, pronajímatel není nijak povinen obrátit se osobně na společnost AIRBNB Ireland, aby mohl na platformě zveřejnit své ubytování. Kromě toho si může uživatel platformy, kterou spravuje společnost AIRBNB Ireland, pronajmout určité ubytování na dálku, aniž musí vstoupit s tímto poskytovatelem fyzicky do kontaktu. Je však zřejmé, že zprostředkování kontaktu mezi uživateli platformy spravované společností AIRBNB Ireland vede k využití ubytování, které lze považovat za neelektronickou část služby poskytované touto společností.

42. Lze za těchto okolností považovat službu poskytovanou společností AIRBNB Ireland za službu, která je poskytována na dálku, v tom smyslu, že je tato služba poskytována bez toho, aby byly strany současně přítomny, jak vyžaduje čl. 1 odst. 1 písm. b) bod i) směrnice 2015/1535?

43. Stejně tak lze dospět k závěru, že je služba spočívající ve zprostředkování kontaktu mezi pronajímateli a nájemci, jejímž výsledkem je využití ubytování, službou poskytovanou jako celek elektronicky, jak požaduje čl. 1 odst. 1 písm. b) bod ii) směrnice 2015/1535, a netýká se služeb uvedených v informativním seznamu uvedeném v příloze I uvedené směrnice, tj. služeb majících materiální povahu, ačkoli jsou poskytovány elektronickými nástroji?

44. Za účelem zodpovězení těchto dvou otázek obrátím pozornost na judikaturu Soudního dvora, který byl již požádán, aby se vyjádřil ke klasifikaci smíšených služeb, tj. služeb tvořených složkou poskytovanou elektronicky a složkou, která poskytována elektronicky není¹⁷.

3. Smíšené služby podle směrnice 2000/31

45. V rozsudku Ker-Optika¹⁸ Soudní dvůr zkoumal, zda by skutečnost, že jsou prodej nebo dodání kontaktních čoček podmíněny předchozí lékařskou konzultací vyžadující fyzické vyšetření pacienta, mohla bránit tomu, aby byl prodej kontaktních čoček po internetu považován za „službu informační společnosti“ ve smyslu směrnice 2000/31. Soudní dvůr v tomto ohledu rozhodl, že taková lékařská konzultace není nedílnou součástí prodeje kontaktních čoček, protože ji lze provést nezávisle na prodeji.

46. Z toho vyvozují, že služby, které nejsou neoddělitelně spojeny s elektronicky poskytovanou službou v tom smyslu, že první ze služeb lze poskytnout nezávisle na druhé, nemohou mít vliv na povahu takové služby. Služba, která je poskytována elektronicky, neztrácí svůj ekonomický smysl a zůstává nezávislá na službách, které mají materiální povahu.

47. Naproti tomu kvalifikace služby poskytované elektronicky vyžaduje pečlivou analýzu, pokud tato služba tvoří nerozdílný celek se službou, která má materiální povahu¹⁹.

48. V tomto ohledu Soudní dvůr v rozsudku Asociación Profesional Elite Taxi²⁰ rozhodl, že zprostředkovatelská služba spočívající ve zprostředkování kontaktu mezi neprofesionálním řidičem používajícím vlastní vozidlo a osobou, která se potřebuje přemístit po území města, může být sama o sobě *a priori* považována za „službu informační společnosti“²¹. Při zohlednění všech charakteristik činnosti společnosti Uber však Soudní dvůr rozhodl, že jí poskytovaná zprostředkovatelská služba má být považována za službu, která je neoddělitelně spojena s dopravní službou, a že je tudíž vyňata z oblasti působnosti směrnice 2000/31.

17 – Viz mé stanovisko k věci Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:364, bod 33).

18 – Rozsudek ze dne 2. prosince 2010 (C-108/09, EU:C:2010:725, body 32 až 38).

19 – Viz mé stanovisko ve věci Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:364, bod 35).

20 – Rozsudek ze dne 20. prosince 2017 (C-434/15, EU:C:2017:981, bod 34).

21 – Viz rozsudek ze dne 20. prosince 2017, Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:981, bod 35).

49. V tomto ohledu Soudní dvůr nejprve konstatoval, že taková služba, jako je služba poskytovaná společností Uber, se neomezuje na zprostředkovatelskou službu spočívající ve zprostředkování kontaktu, pomocí aplikace pro chytré telefony, mezi neprofesionálním řidičem používajícím vlastní vozidlo a osobou, která se potřebuje přemístit po území města. Poskytovatel této zprostředkovatelské služby *vytváří současně nabídku služeb městské dopravy*, kterou zpřístupňuje zejména prostřednictvím nástrojů výpočetních technologií [...], jejichž *obecné fungování* ve prospěch osob, které chtějí využít tuto nabídku za účelem přepravy po městě, *sám organizuje*²².

50. Soudní dvůr následně uvedl doplňující skutečnosti, které umožňují posoudit, zda byla tato dvě kritéria splněna.

51. Soudní dvůr konkrétně uvedl, že bez aplikace poskytované společností Uber by řidiči nemohli poskytovat přepravní služby, a jednak by osoby, které se potřebují přemístit po území města, nemohly využít služeb uvedených řidičů²³. Tyto doplňující skutečnosti se podle mého názoru týkají kritéria, podle něhož společnost Uber *vytváří nabídku služeb*, které mají materiální povahu.

52. Soudní dvůr kromě toho uvedl, že společnost Uber má rozhodující vliv na podmínky služeb poskytovaných řidiči, když prostřednictvím své aplikace stanovuje přinejmenším maximální cenu přeprav a vykonává určitou kontrolu kvality vozidel a jejich řidičů²⁴. Domnívám se, že uvedené skutečnosti dokládají, že společnost Uber *organizuje obecné fungování* služeb, které nejsou poskytovány elektronicky.

53. Soudní dvůr tak v rozsudcích *Asociación Profesional Elite Taxi*²⁵ a *Uber France*²⁶ stanovil dvě kritéria umožňující odpovědět na otázku, zda je elektronicky poskytovaná služba, která sama o sobě *a priori* splňuje definici „služby informační společnosti“, oddělitelná od ostatních služeb, které mají materiální povahu, či nikoli, a sice zaprvé kritérium, které se týká skutečnosti, zda poskytovatel *vytváří nabídku služeb materiální povahy*, a zadruhé kritérium týkající se toho, zda *má poskytovatel rozhodující vliv na podmínky poskytování těchto služeb*.

54. Je tedy třeba určit, zda jsou tato dvě kritéria v případě okolností věci v původním řízení splněna.

4. Kritérium týkající se vytváření nabídky služeb

a) Použití v projednávané věci

55. Vytvořila společnost AIRBNB Ireland v rámci své činnosti nabídku služeb ve smyslu rozsudků *Asociación Profesional Elite Taxi*²⁷ a *Uber France*²⁸?

56. Odpověď na tuto otázku je podle mého názoru záporná, a to z níže uvedených důvodů.

22 – Viz rozsudek ze dne 20. prosince 2017, *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981, bod 38). (Kurzivou zvýraznil autor stanoviska).

23 – Viz rozsudek ze dne 20. prosince 2017, *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981, bod 39).

24 – Viz rozsudek ze dne 20. prosince 2017, *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981, bod 39).

25 – Rozsudek ze dne 20. prosince 2017 (C-434/15, EU:C:2017:981).

26 – Rozsudek ze dne 10. dubna 2018 (C-320/16, EU:C:2018:221).

27 – Rozsudek ze dne 20. prosince 2017 (C-434/15, EU:C:2017:981).

28 – Rozsudek ze dne 10. dubna 2018 (C-320/16, EU:C:2018:221).

57. Nabídka společnosti Uber, která byla novým jevem, přinejmenším pokud šlo o službu UberPop, byla založena na neprofesionálních řidičích, a proto Soudní dvůr rozhodnul, že bez aplikace poskytované společností Uber by tato přepravní služba na žádost, zajišťovaná neprofesionálními řidiči, nemohla být poskytována. Neprofesionální řidič by se jistě mohl sám pokusit o poskytnutí přepravní služby na žádost. Bez uvedené aplikace by však takový řidič nemohl zajistit, že se jeho nabídka setká s poptávkou.

58. Na rozdíl od platformy společnosti Uber je platforma společnosti AIRBNB Ireland otevřena pronajímatelům, jak podnikatelům, tak soukromým osobám. Trh s krátkodobým ubytováním, v rámci podnikatelské činnosti či nikoli, existoval už před zahájením činnosti společnosti AIRBNB Ireland. Jak poukazuje lucemburská vláda, mohli pronajímatelé, ať už podnikatelé či soukromé osoby, nabízet své ubytování tradičnějšími kanály. Mimoto není neobvyklé, že pronajímatel vytvoří pouze pro své ubytování internetové stránky, které lze najít pomocí vyhledávačů.

59. Ubytovací služby tedy nejsou neoddělitelně spojeny s elektronicky poskytovanou službou společnosti AIRBNB Ireland, v tom smyslu, že mohou být poskytovány nezávisle na této službě. Uvedené služby si i nadále zachovávají svůj ekonomický smysl a zůstávají nezávislé na elektronické službě společnosti AIRBNB Ireland.

60. Jelikož kritérium týkající se vytváření nabídky služeb ve smyslu rozsudku Asociación Profesional Elite Taxi²⁹ není v projednávané věci splněno, vyvstává otázka vztahu mezi tímto kritériem a kritériem výkonu kontroly nad poskytováním uvedených služeb. Tato otázka u činnosti společnosti Uber nevyvstala, protože v uvedené věci byla obě tato kritéria splněna³⁰.

b) Vztah mezi vytvořením nabídky služeb a výkonem kontroly nad těmito službami

61. Nové technologie, jako je internet, umožňují reagovat v dříve nepoznaném rozsahu na jakoukoliv poptávku odpovídající nabídkou. Stejně tak jakákoliv nabídka může najít poptávku. To je možné zejména díky inovacím, které hospodářské subjekty zavedly s cílem zvýšit svou konkurenceschopnost. Tyto inovace tak podporují hospodářskou výměnu a hrají důležitou úlohu při rozvoji trhu bez hranic. Mohou vést rovněž k vytvoření nabídky – nebo i poptávky – která do té doby neexistovala.

62. To vše je v souladu s logikou vnitřního trhu, která, jak připomíná unijní normotvůrce v bodě 3 odůvodnění směrnice 98/48, umožňuje poskytovatelům uvedených služeb rozvíjet přeshraniční aktivity a spotřebitelům poskytuje nové formy přístupu ke zboží a službám.

63. Za těchto okolností by bylo v rozporu jak s logikou vnitřního trhu, tak s liberalizací služeb informační společnosti, která je cílem směrnice 2000/31³¹, aby inovace hospodářských subjektů umožňující spotřebitelům získat nové formy přístupu ke zboží nebo službám vylučovaly tyto hospodářské subjekty z působnosti směrnice 2000/31 pouze na základě skutečnosti, že došlo k vytvoření nové nabídky.

64. Na inovaci, která vede k poskytování služeb materiální povahy určitým hospodářským subjektem nebo pod jeho kontrolou, se však směrnice 2000/31 vztahovat nemůže, neboť uvedený hospodářský subjekt by pod záminkou poskytování služby informační společnosti soutěžil s ostatními subjekty na trhu, kteří z této liberalizace prospěch nemají.

29 – Rozsudek ze dne 20. prosince 2017 (C-434/15, EU:C:2017:981, bod 38).

30 – Viz také mé stanovisko ve věci Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:364, bod 43). V tomto ohledu viz také Van Cleynenbreugel, P., „Le droit de l’Union européenne ne se prête-t-il pas (encore) à l’ubérisation des services?“ *Revue de la Faculté de droit de l’Université de Liège*, č. 1, 2018, s. 114.

31 – Viz mé stanovisko k věci Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:364, bod 31).

65. Domnívám se, že z uvedených důvodů je kritérium vztahující se k vytvoření nabídky služeb pouze indicií naznačující, že služba poskytovaná elektronicky tvoří nerozdílný celek se službou, která má materiální povahu. Nestačí, aby poskytovatel vytvořil novou nabídku služeb, které nejsou poskytovány elektronicky v tom smyslu, jak jsem popsal v bodech 49 až 51 tohoto stanoviska: po vytvoření nabídky musí následovat udržení podmínek jejich poskytování pod kontrolou uvedeného poskytovatele.

66. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že poskytovatel elektronicky poskytovaných služeb může svou činnost uspořádat takovým způsobem, který mu umožní vykonávat kontrolu nad poskytováním služeb materiální povahy, i když jde o služby vyplývající z již dříve existující nabídky. Je tedy třeba mít za těchto okolností za to, že poskytovatel poskytuje službu informační společnosti, a má tudíž prospěch z liberalizace uvedené ve směrnici 2000/31? Z důvodů uvedených v bodě 64 tohoto stanoviska se domnívám, že na tuto otázku je třeba odpovědět záporně.

67. Z toho, co bylo uvedeno výše, vyplývá, že kritérium týkající se vytvoření nabídky služeb, které nejsou poskytovány elektronicky, není rozhodující, pokud jde o otázku, zda uvedené služby tvoří nerozdílný celek se službou, která je tímto způsobem poskytována. Rozhodným faktorem, který z uvedených služeb může činit služby neoddělitelné od služeb poskytovaných poskytovatelem elektronicky, je rozhodující vliv poskytovatele na podmínky poskytování služeb, které mají materiální povahu.

68. Z uvedených důvodů je nyní třeba určit, za použití úvah uplatněných Soudním dvorem ohledně činnosti společnosti Uber, zda společnost AIRBNB Ireland vykonává kontrolu nad podmínkami poskytování krátkodobých ubytovacích služeb.

5. Kontrola vykonávaná nad podmínkami poskytování služeb

69. Připomínám, že Soudní dvůr v rozsudcích *Asociación Profesional Elite Taxi*³² a *Uber France*³³ rozhodl, že společnost Uber má rozhodující vliv na podmínky poskytování dopravních služeb, zejména tím, že stanovuje maximální cenu přepravy, že tuto cenu od zákazníků inkasuje, aby z ní následně část vyplatila neprofesionálnímu řidiči vozidla, a že vykonává určitou kontrolu kvality vozidel a jejich řidičů, jakož i chování posledně uvedených, která může případně vést k jejich vyloučení³⁴. Z uvedených rozsudků vyplývá, že tento výčet je pouze orientační.

70. Domnívám se proto, že je vhodné připomenout, že jsem ve svých stanoviscích k uvedeným věcem upozornil Soudní dvůr na skutečnost, že společnost Uber kontroluje další relevantní aspekty služby městské dopravy, tedy minimální podmínky bezpečnosti prostřednictvím vstupních požadavků na řidiče a vozidla, a dostupnost nabídky přepravy motivováním řidičů, aby byli přítomni ve správný čas na místech s vysokou poptávkou³⁵.

71. Všechny tyto okolnosti mě vedly k závěru, že společnost Uber vykonává kontrolu nad všemi ekonomicky relevantními aspekty dopravních služeb nabízených v rámci své platformy. Pokud jde o služby městské dopravy na vyžádání, jsou nejdůležitějšími faktory pro příjemce uvedených služeb cena, okamžitá dostupnost dopravních prostředků, která je zajištěna objemem nabídky, minimální kvalita přijatelná pro cestující v těchto dopravních prostředcích a jejich bezpečnost. V projednávané věci mám naproti tomu za to, že společnost AIRBNB Ireland nevykonává kontrolu nad všemi ekonomicky relevantními aspekty služeb krátkodobého ubytování, jako je umístění a standard

32 – Rozsudek ze dne 20. prosince 2017 (C-434/15, EU:C:2017:981).

33 – Rozsudek ze dne 10. dubna 2018 (C-320/16, EU:C:2018:221).

34 – Viz rozsudky ze dne 20. prosince 2017, *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981, bod 39), a ze dne 10. dubna 2018, *Uber France* (C-320/16, EU:C:2018:221, bod 21).

35 – Viz má stanoviska ve věci *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:364, bod 51) a ve věci *Uber France* (C-320/16, EU:C:2017:511, body 15, 16 a 20).

ubytování, které mají pro takovou službu zásadní význam. Naproti tomu se zdá, že v rámci ubytovacích služeb nehraje cena tak důležitou úlohu, jako je tomu v případě služeb městské dopravy na vyžádání. Z mé analýzy každopádně vyplývá, že AIRBNB Ireland nemá kontrolu nad cenou ubytovacích služeb.

72. Je zajisté pravda, jak na to zejména poukázala při jednání španělská vláda, že elektronická služba společnosti AIRBNB Ireland má dopad na trh krátkodobého ubytování a ve skutečnosti i obecně na trh s bydlením. Zdá se však, že společnost AIRBNB Ireland není schopna regulovat ekonomické aspekty tohoto trhu, ani být poskytovatelem vykonávajícím rozhodující kontrolu nad podmínkami poskytování ubytovacích služeb. Všechny sociální a hospodářské důsledky fungování její platformy vyplývají z činnosti uživatelů této platformy a z logiky nabídky a poptávky.

73. V tomto ohledu se domnívám, že i když společnost AIRBNB Ireland poskytuje volitelnou podporu při stanovení ceny, sama ji však nestanoví, neboť ji určuje pronajímatel. Kromě toho, na rozdíl od situace ve věci Uber³⁶, nejsou pronajímatelé používající platformu AIRBNB Ireland odrazováni od toho, aby sami určovali cenu, což je jediný faktor, který by je mohl odrazovat od jednání v souladu s logikou nabídky a poptávky.

74. Pokud jde dále o podmínky poskytování ubytovacích služeb, je třeba poznamenat, že podmínky pronájmu stanovují pronajímatelé. Společnost AIRBNB Ireland bezpochyby předurčuje možnosti zrušení ubytování. Je to však vždy pronajímatel, kdo si svobodně volí jednu z nabízených možností, a přísluší mu tudíž konečné rozhodnutí ohledně podmínek zrušení ubytování.

75. Kromě toho se zdá, že na základě informací vycházejících ze známkování a z komentářů uživatelů může společnost AIRBNB Ireland inzerát v některých případech dočasně pozastavit, zrušit rezervaci nebo dokonce zablokovat přístup na svou platformu. V tomto ohledu si může správce elektronické platformy přisvojit pravomoc administrativního dohledu, zejména s cílem zajistit dodržování podmínek smluv, které uzavírá s uživateli této platformy. Z těchto smluvních podmínek mohou navíc uživatelům vyplývat určité povinnosti za účelem zajištění dodržování provozních norem elektronické platformy. Pokud jde o kvalifikaci služeb informační společnosti, vyvstává nicméně otázka intenzity uvedené pravomoci, která se odráží ve vlivu uživatelů uvedené platformy na poskytování služeb.

76. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že společnost Uber vykonávala kontrolu kvality vozidel a jejich řidičů, jakož i chování těchto řidičů, ve vztahu k normám, které sama stanovila. Naproti tomu, jak vyplývá z bodů 27 a 29 tohoto stanoviska, kontrola prováděná společností AIRBNB Ireland se týká dodržování norem, které si stanovili, nebo alespoň zvolili, samotní uživatelé. Každopádně pokud jde o činnost společnosti Uber, byl výkon pravomoci administrativního dohledu pouze jednou ze skutečností, které vedly k závěru, že tento poskytovatel vykonával na podmínky poskytování dopravních služeb rozhodující vliv.

77. Konečně, pokud jde o okolnost, na níž upozorňuje sdružení AHTOP, že společnost AIRBNB Ireland podobně jako společnost Uber vybírá částku odpovídající ceně pronájmu a následně ji převádí pronajímateli, je třeba znovu poznamenat, že pokud jde o činnost společnosti Uber, byla skutečnost, že poskytovatel vybíral cenu služby, jedním z faktorů, které byly vzaty v úvahu při stanovení, že její služba nespadá pod pojem „služba informační společnosti“. Je třeba poznamenat, že uvedený prvek služby poskytované společností AIRBNB Ireland, který zajišťuje společnost AIRBNB Payments UK, je charakteristickým pro velkou většinu služeb informační společnosti, včetně platforem, které umožňují rezervaci hotelu nebo nákup letenek³⁷. Pouhá skutečnost, že elektronicky poskytované služby obsahují funkce pro platby za služby, které nejsou poskytovány elektronicky, nemůže vést k závěru, že by všechny tyto služby byly neoddělitelné.

36 – Viz mé stanovisko ve věci Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:364, bod 50).

37 – Viz mé stanovisko k věci Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:364, bod 34).

78. Ze všech výše uvedených důvodů mám za to, že nelze dospět k závěru, že služba elektronicky poskytovaná společností AIRBNB Ireland splňuje kritérium týkající se výkonu kontroly nad službami, které mají materiální povahu, konkrétně nad krátkodobými ubytovacími službami.

79. Nyní je třeba posoudit poslední bod, a sice argument sdružení AHTOP, podle něhož v projednávané věci nelze službu kvalifikovat jako službu informační společnosti vzhledem k tomu, že společnost AIRBNB Ireland nabízí svým uživatelům i jiné služby.

6. K dalším službám nabízeným AIRBNB Ireland

80. Je prokázáno, že společnost AIRBNB Ireland nabízí i další služby, a sice fotografické služby, pojištění občanskoprávní odpovědnosti a záruku za škody.

81. Je třeba připomenout, že Soudní dvůr v rozsudku Ker-Optika³⁸ dospěl k závěru, že služby, které nejsou neoddělitelně spojeny s elektronicky poskytovanou službou, v tom smyslu, že první z nich lze poskytovat nezávisle na druhé, nemají vliv na povahu uvedené služby. Služba, která je poskytována elektronicky, neztrácí svůj ekonomický smysl a zůstává nezávislá na službách, které mají materiální povahu.

82. Pokud tento závěr použijeme na projednávaný případ, je třeba poznamenat, že ostatní služby nabízené společností AIRBNB Ireland jsou nepovinné, a mají tudíž ve vztahu k elektronicky poskytované službě doplňkový charakter. Proto jsou tyto další služby oddělitelné od služeb poskytovaných elektronicky. Pronajímatel si může předem a vlastními prostředky pořídit fotografie, uzavřít pojištění nebo získat záruky od třetích osob.

83. Je pravda, že tyto další služby nabízené společností AIRBNB Ireland jsou poskytovány touto společností samotnou, zatímco analýza Soudního dvora v rozsudku Ker-Optika³⁹ se netýkala konzultací a kontrol prováděných prodejcem kontaktních čoček, ale těch, které prováděli oční lékaři.

84. Nicméně pochybuji, že by byla odpověď Soudního dvora v uvedeném rozsudku odlišná, pokud by takové služby byly poskytovány poskytovatelem elektronicky poskytované služby. Zdá se mi logické, že poskytovatelé rozšiřují škálu služeb, které poskytují, zejména tím, že nabízejí služby, které nejsou poskytovány elektronicky, aby se tak zvýšila jejich konkurenceschopnost. Pokud jsou takové služby oddělitelné od služeb informační společnosti, nenarušují prvně uvedené služby povahu služeb druhých. Přijetí opačného výkladu by mohlo vést k tomu, že by poskytovatelé služeb informační společnosti snížili atraktivitu své nabídky, nebo by svěřili, a to i účelově, služby materiální povahy externím subjektům.

85. Shrneme-li výše uvedené, skutečnost, že poskytovatel služby informační společnosti nabízí příjemcům této služby jiné služby, které mají materiální povahu, nebrání kvalifikaci jeho služby jako „služby informační společnosti“ za předpokladu, že tyto jiné služby nejsou neoddělitelně spojeny se službou poskytovanou elektronicky, v tom smyslu, že uvedená služba neztrácí svůj ekonomický smysl a zůstává nezávislá na službách, které mají materiální povahu.

38 – Rozsudek ze dne 2. prosince 2010 (C-108/09, EU:C:2010:725).

39 – Rozsudek ze dne 2. prosince 2010 (C-108/09, EU:C:2010:725).

7. Závěr k první předběžné otázce

86. Na základě uvedené analýzy se domnívám, že služby materiální povahy, které nejsou neoddělitelně spojeny s elektronicky poskytovanou službou, nemají vliv na povahu této služby. Služba, která je poskytována elektronicky, neztrácí svůj ekonomický smysl a zůstává nezávislá na službách materiální povahy.

87. Otázku, zda je elektronicky poskytovaná služba, která sama o sobě *a priori* odpovídá definici „služby informační společnosti“, oddělitelná či nikoli od ostatních služeb, které mají materiální povahu, lze zodpovědět na základě obou kritérií stanovených v této souvislosti judikaturou Soudního dvora, a sice kritéria týkajícího se vytvoření nabídky služeb a kritéria výkonu kontroly nad podmínkami poskytování uvedených služeb.

88. Kritérium týkající se vytvoření nabídky je však pouze indicií naznačující, že služba poskytovaná elektronicky tvoří nerozdílný celek se službou, která má materiální povahu. Nestačí, aby poskytovatel služeb vytvořil novou nabídku služeb, které nejsou poskytovány elektronicky, ve výše popsaném smyslu. Po vytvoření takové nabídky musí následovat udržení kontroly uvedeného poskytovatele nad podmínkami poskytování těchto služeb.

89. Ve světle uvedených úvah proto navrhuji odpovědět na první předběžnou otázku tak, že čl. 2 písm. a) směrnice 2000/31 ve spojení s čl. 1 odst. 1 písm. b) směrnice 2015/1535 musí být vykládán v tom smyslu, že služba spočívající ve zprostředkování kontaktu pomocí elektronické platformy mezi potenciálními nájemci a pronajímateli nabízejícími krátkodobé ubytovací služby, a to v situaci, kdy poskytovatel této služby nemá kontrolu nad základními podmínkami těchto služeb, je službou informační společnosti ve smyslu uvedených ustanovení. Skutečnost, že uvedený poskytovatel nabízí i jiné služby, které jsou materiální povahy, nebrání to tomu, aby byla služba poskytovaná elektronicky kvalifikována jako služba informační společnosti, za podmínky, že tato posledně uvedená služba tvoří s uvedenými službami nerozdílný celek.

90. Je třeba uvést, že podmínky pronájmu ubytovacích zařízení, tedy služby poskytované pronajímateli, nespádají do působnosti směrnice 2000/31 a musí být posuzovány podle jiných předpisů unijního práva⁴⁰.

91. Vzhledem k tomu, že je odpověď na první otázku kladná, a proto je třeba službu poskytovanou společností AIRBNB Ireland považovat za „službu informační společnosti“ ve smyslu směrnice 2000/31, je nezbytné zodpovědět druhou otázku.

B. Ke druhé předběžné otázce

92. Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu, která byla položena pro případ kladné odpovědi na první otázku, je, zda je možné uplatnit požadavky zákona Hoguet vůči společnosti AIRBNB Ireland jako poskytovateli služeb informační společnosti.

1. K přípustnosti

93. Francouzská vláda má primárně za to, že Soudní dvůr zjevně nemá pravomoc tuto otázku zodpovědět. Podle této vlády z druhé otázky vyplývá potřeba určit, zda společnost AIRBNB Ireland spadá do věcné působnosti zákona Hoguet, což je záležitost výkladu vnitrostátního práva, a jde tedy o výlučnou pravomoc předkládajícího soudu.

40 – Obdobně viz rozsudek ze dne 2. prosince 2010, Ker-Optika (C-108/09, EU:C:2010:725, bod 41).

94. Podpůrně se francouzská vláda domnívá, že druhá otázka by byla i jinak zjevně nepřijatelná, neboť nesplňuje požadavky stanovené v článku 94 jednacího řádu Soudního dvora, jelikož neuvádí, zda se na AIRBNB Ireland vztahuje věcná působnost zákona Hoguet⁴¹.

95. Výhrady vyjádřené francouzskou vládou, pokud jde o přijatelnost druhé otázky, nesdílím.

96. V této souvislosti je třeba poznamenat, že v rámci svého podpůrného argumentu francouzská vláda připouští, že lze mít za to, že předkládající soud implicitně předpokládá, že společnost AIRBNB Ireland spadá do působnosti zákona Hoguet. Druhá otázka se ve skutečnosti netýká toho, zda se na společnost AIRBNB Ireland tento zákon použije, ale toho, zda je možné omezující pravidla zákona Hoguet vůči této společnosti uplatnit.

97. Pro žádost o rozhodnutí o předběžné otázce platí kromě toho domněnka relevance a Soudní dvůr na ni odmítne odpovědět pouze v ojedinělých a krajních případech, zejména tehdy, je-li zjevné, že unijní právo nelze za okolností sporu v původním řízení použít⁴², což není případ projednávané věci. Druhou otázkou totiž chápu v tom smyslu, že se předkládající soud táže, zda může jiný členský stát než ten, na jehož území je poskytovatel služeb informační společnosti usazen (členský stát původu), účinně uplatnit vůči tomuto poskytovateli určité požadavky na základě pravidel, jako jsou pravidla upravená v zákoně Hoguet. Jak o tom svědčí diskuse zúčastněných stran, může se na tuto otázku vztahovat několik předpisů unijního práva.

98. Je třeba poznamenat, aniž jsou dotčeny výše uvedené úvahy, že francouzská vláda na jednání uvedla, že požadavky zákona Hoguet se na poskytovatele jako je společnost AIRBNB Ireland nevztahují.

99. V každém případě přísluší vnitrostátnímu soudu, aby určil přesný rozsah působnosti vnitrostátního zákona. Je tedy třeba odpovědět na druhou otázku a ponechat na předkládajícím soudu, aby rozhodl o otázce rozsahu působnosti zákona Hoguet.

2. K věci samé

a) K použitelnosti směrnice 2005/36/CE

100. Sdružení AHTOP uvádí, že uplatnitelnost zákona Hoguet vůči společnosti AIRBNB Ireland by měla být posouzena ve světle směrnice 2005/36/ES⁴³, která členskými státy umožňuje stanovit profesní a etické normy a pravidla odpovědnosti pro určitá povolání.

101. Společnost AIRBNB Ireland naproti tomu tvrdí, že směrnice 2000/31 neobsahuje žádnou výjimku, z níž by vyplývalo, že ustanovení směrnice 2005/36 mají přednost před ustanoveními prvně zmíněné směrnice.

41 – Ještě podpůrněji francouzská vláda ve svém písemném vyjádření uvádí, že trestní řízení zahájené na základě podání trestního oznámení s návrhem na přiznání náhrady škody v adhezním řízení je třeba považovat za spor mezi jednotlivci. Ve sporu v původním řízení se tudíž nelze směrnice 2000/31 dovolávat a druhá předběžná otázka má proto jen hypotetickou povahu. V průběhu jednání se však zdálo, že francouzská vláda od svého argumentu ohledně hypotetické povahy druhé otázky ustoupila. V každém případě nic nenasvědčuje tomu, že by byl předkládajícímu soudu předložen k rozhodnutí spor mezi dvěma jednotlivci. Kromě toho z výslovně uvedeného právního rámce předkládacího rozhodnutí vyplývá, že trestní řízení zahájené na základě podání trestního oznámení s návrhem na přiznání náhrady škody v adhezním řízení může vést k uložení trestních sankcí.

42 – Viz zejména rozsudek ze dne 7. července 2011, Agafitei a další (C-310/10, EU:C:2011:467, bod 28).

43 – Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací (Úř. věst. 2005, L 255, s. 22).

102. Dále společnost AIRBNB Ireland uvádí, že z čl. 5 odst. 2 směrnice 2005/36 a z rozsudku X-Steuerberatungsgesellschaft⁴⁴ vyplývá, že se uvedená směrnice na situaci v projednávané věci nepoužije z toho důvodu, že se společnost AIRBNB Ireland nestěhuje na francouzské území za účelem výkonu své činnosti.

103. Předně je třeba poukázat na to, že pokud jde o omezení týkající se odborné kvalifikace, použije se podle čl. 5 odst. 2 směrnice 2005/36, zásada volného pohybu služeb pouze tehdy, pokud se poskytovatel služby přestěhuje na území hostitelského členského státu, aby zde dočasně a příležitostně vykonával své povolání. Nic však nenasvědčuje tomu, že se společnost AIRBNB Ireland nachází v takové situaci. Na uvedeného poskytovatele se tedy nevztahuje zásada volného pohybu služeb zaručená článkem 5 směrnice 2005/36.

104. Soudní dvůr v rozsudku X-Steuerberatungsgesellschaft⁴⁵, na nějž se společnost AIRBNB Ireland odvolává, rozhodnul, že v takové situaci poskytovateli nespovídá ani zásada volného pohybu služeb vyplývající ze směrnice 2006/123/CE⁴⁶, a proto by měly být podmínky přístupu k povolání posouzeny podle Smlouvy o FEU⁴⁷.

105. V projednávané věci tedy vyvstává otázka vztahu mezi směrnicí 2000/31 a zásadou volného pohybu služeb informační společnosti na straně jedné a možností členských států upravovat podmínky přístupu k povolání na straně druhé.

106. V právní teorii se uvádí, že podmínky přístupu k povolání nelze uplatnit vůči poskytovateli služeb, který nabízí služby prostřednictvím internetu⁴⁸. Koordinovaná oblast zahrnuje zejména požadavky týkající se přístupu k výkonu služeb informační společnosti, jako například požadavky týkající se kvalifikace, profesního povolení nebo oznamování, a to i v případě, že se jedná o požadavky obecné povahy⁴⁹. Kromě toho, směrnice 2000/31 neobsahuje na rozdíl od směrnice 2006/123⁵⁰ žádnou výjimku stanovící, že se volný pohyb služeb informační společnosti nevztahuje na požadavky týkající se přístupu k regulovanému povolání.

107. Přinejmenším pokud jde tedy o požadavky týkající se přístupu k regulovanému povolání, může se poskytovatel, který poskytuje služby informační společnosti v členském státě původu, dovolávat volného pohybu služeb zaručeného směrnicí 2000/31⁵¹. Jelikož se na tuto otázku vztahuje směrnice 2000/31, není třeba ji posuzovat podle primárního práva⁵².

b) K použitelnosti směrnice 2007/64/ES

108. Komise uvádí, že na služby poskytované společností AIRBNB Payments UK se případně může vztahovat směrnice 2007/64/ES⁵³.

44 – Rozsudek ze dne 17. prosince 2015 (C-342/14, EU:C:2015:827, bod 35).

45 – Rozsudek ze dne 17. prosince 2015 (C-342/14, EU:C:2015:827).

46 – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. 2006, L 376, s. 36).

47 – Podle čl. 17 odst. 6 směrnice 2006/123 se zásada volného pohybu služeb stanovená v článku 16 uvedené směrnice nepoužije na záležitosti, na něž se vztahuje hlava II směrnice 2005/36, ani na požadavky platné v členském státě, v němž je služba poskytována, které vyhrazují činnost konkrétní profesí. Viz rozsudek ze dne 17. prosince 2015, X-Steuerberatungsgesellschaft (C-342/14, EU:C:2015:827, bod 35).

48 – Viz mimo jiné Hatzopoulos, V., *The Collaborative Economy and EU Law*, Hart Publishing, Oxford-Portland, 2018, s. 41.

49 – Viz čl. 2 písm. h) směrnice 2000/31. Viz také Lodder, A. R., Murray, A. D. (dir.), *EU Regulation of E-Commerce: A Commentary*, Edward Elgar Publishing, Cheltenham-Northampton, 2017, s. 29.

50 – Viz poznámka pod čarou 47.

51 – V tomto smyslu viz Příručka pro uživatele – Směrnice 2005/36/ES: Vše, co chcete vědět o uznávání odborných kvalifikací, <https://ec.europa.eu>, s. 16.

52 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. února 2016, Komise v. Maďarsko (C-179/14, EU:C:2016:108, bod 118). Viz také mé stanovisko ke spojeným věcem X a Visser (C-360/15 a C-31/16, EU:C:2017:397, bod 152).

53 – Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES (Úř. věst. 2007, L 319, s. 1).

109. Vzhledem k tomu, že druhá otázka je položena pro případ, že by Soudní dvůr odpověděl kladně na první otázku, což by znamenalo, že společnosti AIRBNB Ireland svědčí zásada volného poskytování služeb informační společnosti zaručená směrnicí 2000/31, omezím svou analýzu druhé otázky na tuto směrnici.

110. Mimoto, vzhledem k tomu, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce směrnicí 2007/64 nezmiňuje a společnost AIRBNB Payments UK není účastníkem původního řízení, nepovažuji za vhodné, za situace, kdy předkládající soud neposkytnul žádné bližší informace a ostatní účastníci řízení, kromě Komise, se k nim nevyjádřili, zabývat se otázkami, které by mohly vyplývat z této směrnice 2007/64. Soudní dvůr totiž nemá dostatek informací k tomu, aby je posoudil bez návrhu.

c) K volnému pohybu služeb informační společnosti a jeho rozsahu

111. Úvodem je třeba poznamenat, že podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2000/31 má každý členský stát dbát na to, aby služby informační společnosti poskytované poskytovatelem usazeným na jeho území dodržovaly vnitrostátní předpisy tohoto členského státu z příslušné koordinované oblasti tak, jak je vymezena v čl. 2 písm. h) uvedené směrnice. Naproti tomu, s výjimkou případů uvedených v čl. 3 odst. 4 směrnice 2000/31, zakazuje čl. 3 odst. 2 uvedené směrnice jiným členským státům, aby omezovaly volný pohyb služeb informační společnosti z důvodů spadajících do koordinované oblasti.

112. Na služby informační společnosti se vztahuje volný pohyb zaručený směrnicí 2000/31 pouze v oblastech spadajících do působnosti této směrnice. Článek 1 odst. 5 směrnice 2000/31 uvádí oblasti a otázky, na které se uvedená směrnice nevztahuje, ale projednávaná věc se netýká žádné z nich⁵⁴.

113. Mimoto podle čl. 3 odst. 3 směrnice 2000/31 se volný pohyb služeb nevztahuje na služby informační společnosti také v případě, že jde o oblasti uvedené v příloze uvedené směrnice. Požadavky stanovené zákonem Hoguet nespádají do žádné z těchto oblastí⁵⁵.

114. Požadavky týkající se služeb informační společnosti, které spadají do koordinované oblasti, mohou být stanoveny členským státem původu nebo – v mezích stanovených v čl. 3 odst. 4 směrnice 2000/31 – jiným členským státem.

115. Projednávaná věc se týká druhé z uvedených situací, v níž může právní úprava jiného členského státu, než je členský stát původu, stanovit omezení pro služby informační společnosti, a proto a *priori* spadá do působnosti čl. 3 odst. 2 směrnice 2000/31⁵⁶.

116. Koordinovaná oblast, tak jak je vymezena v čl. 2 písm. h) směrnice 2000/31, vykládaná ve smyslu bodu 21 odůvodnění uvedené směrnice, zahrnuje požadavky týkající se přístupu k poskytování služby informační společnosti a výkonu takové činnosti, ať už jsou obecné povahy, nebo byly stanoveny pro uvedené služby, nebo pro jejich poskytovatele speciálně⁵⁷. Zdá se tudíž, že požadavky stanovené zákonem Hoguet spadají do koordinované oblasti.

54 – Z článku 1 odst. 5 směrnice 2000/31 vyplývá, že se tato směrnice nevztahuje na oblast daní, na záležitosti týkající se zpracování osobních údajů, na otázky týkající se dohod či jednání upravených kartelovým právem a na určité činnosti v oblasti služeb informační společnosti, uvedené v čl. 1 odst. 5 písm. d) této směrnice.

55 – Viz příloha směrnice 2000/31. Co se týče fungování čl. 3 odst. 3 této směrnice viz rozsudek ze dne 29. listopadu 2017, VCAST (C-265/16, EU:C:2017:913, body 24 et 25). Viz také mé stanovisko k věci VCAST (C-265/16, EU:C:2017:649, bod 19).

56 – Viz *a contrario* rozsudek ze dne 11. září 2014, Papasavvas (C-291/13, EU:C:2014:2209, bod 35).

57 – Naproti tomu požadavky, které nespádají do koordinované oblasti a které nejsou na unijní úrovni harmonizovány, musí být případně posuzovány podle primárního práva. V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. února 2008, Dynamic Medien (C-244/06, EU:C:2008:85, bod 23). Viz též Lodder, A. R., „Directive 2000/31/EC on certain legal aspects of information society services, in particular electronic commerce, in the internal market“, Lodder, A. R., Murray, A. D. (dir.), *EU Regulation of E-Commerce: A Commentary*, Edward Elgar Publishing, Cheltenham-Northampton, 2017, s. 31.

117. K tomu, aby bylo možné dovolávat se vůči poskytovateli služeb informační společnosti určitého požadavku stanoveného jiným členským státem než tím, kde je tento poskytovatel usazen, a aby tento požadavek vyvolal omezení volného pohybu těchto služeb, se musí jednat o opatření, které splňuje *hmotněprávní a procesní podmínky* uvedené v čl. 3 odst. 4 písm. a) a b) směrnice 2000/31.

d) K odchylkám od směrnice 2000/31

118. Úvodem je třeba poznamenat, že zákon Hoguet, který byl přijat v roce 1970, je starší než směrnice 2000/31. Je tedy zřejmé, že požadavky stanovené tímto zákonem nebyly od počátku pojety jako opatření podle čl. 3 odst. 4 uvedené směrnice. Kromě toho směrnice 2000/31 neobsahuje ustanovení umožňující členským státům zachovat předchozí opatření, která by mohla omezovat volný pohyb služeb informační společnosti.

119. Nemohu však rovnou vyloučit, že opatření předcházející směrnici 2000/31 nebo přijaté na základě právního předpisu, který ji předchází, může za předpokladu, že splňuje podmínky stanovené v čl. 3 odst. 4 uvedené směrnice, omezit volný pohyb služeb informační společnosti.

120. Ze znění čl. 3 odst. 4 písm. b) směrnice 2000/31 mimoto vyplývá, že se určitý členský stát může odchýlit od čl. 3 odst. 2 uvedené směrnice dvěma druhy opatření: těmi, která podléhají procedurálním podmínkám stanoveným v čl. 3 odst. 4 písm. b) uvedené směrnice, a těmi, která uvedeným podmínkám nepodléhají, tedy, alespoň v některých případech, opatřeními přijatými v rámci soudního řízení⁵⁸.

121. Je třeba poznamenat, že za okolností projednávané věci závisí skutečnost, zda bude společnost AIRBNB Ireland shledána v původním řízení trestně odpovědnou, na zodpovězení předběžné otázky, zda byl uvedený poskytovatel povinen splnit požadavky vyplývající z ustanovení zákona Hoguet. To je podle mého názoru důvodem, proč si předkládající soud klade otázku, zda lze pravidla pro výkon činnosti realitních makléřů uplatnit vůči tomuto poskytovateli.

122. S ohledem na výše uvedená upřesnění provedu nyní analýzu podmínek stanovených v čl. 3 odst. 4 písm. a) a b) směrnice 2000/31.

e) Hmotněprávní podmínky

123. Z článku 3 odst. 4 písm. a) bodu i) směrnice 2000/31 předně vyplývá, že výjimky z volného pohybu služeb informační společnosti jsou přípustné, zejména pokud jsou *nezbytné* z důvodů týkajících se veřejného pořádku, ochrany veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti nebo ochrany spotřebitelů. Cílem požadavků vyplývajících ze zákona Hoguet se zdá být ochrana spotřebitelů.

124. Dále se mohou tyto výjimky uplatnit podle čl. 3 odst. 4 písm. a) bodu ii) směrnice 2000/31 v případě, že služba informační společnosti, na kterou se vztahuje opatření přijaté jiným členským státem, než je členský stát původu, uvedený cíl *poškozuje* nebo představuje *závažné a podstatné ohrožení* tohoto cíle.

125. A konečně by takové výjimky měly být podle čl. 3 odst. 4 písm. a) bodu iii) směrnice 2000/31 *úměrné těmto cílům*.

58 – Viz také bod 25 odůvodnění směrnice 2000/31, podle kterého se vnitrostátní soudní orgány včetně občanskoprávních soudů, které řeší soukromoprávní spory, mohou v souladu s podmínkami vymezenými v této směrnici odchýlit od volného pohybu služeb informační společnosti. Kromě toho podle bodu 26 odůvodnění směrnice 2000/31 mohou členské státy v souladu s podmínkami v ní vymezenými uplatňovat své vnitrostátní předpisy trestního práva a trestního řízení, aby mohla být přijata veškerá opatření pro vyšetřování a další nezbytná opatření pro odhalování a stíhání trestných činů, aniž by tato opatření bylo nezbytné oznamovat Komisi.

126. Předkládací rozhodnutí však neobsahuje žádné informace umožňující posoudit, zda taková právní úprava, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, tyto požadavky splňuje.

127. Je však na členském státě, který usiluje o omezení volného pohybu služeb informační společnosti z důvodů spadajících do koordinované oblasti, aby prokázal, že jsou hmotněprávní podmínky stanovené v čl. 3 odst. 4 písm. a) směrnice 2000/31 splněny.

128. Vzhledem k tomu, že nebyla poskytnuta vysvětlení, pokud jde o nezbytnost přijmout dotčená opatření a možné porušení některého z cílů uvedených v čl. 3 odst. 4 písm. a) bodě i) směrnice 2000/31 službou společnosti AIRBNB Ireland, nelze druhou otázku chápat jinak, než zda může jiný členský stát, než je členský stát původu, uplatňovat, z vlastního podnětu a bez zohlednění hmotněprávních podmínek, požadavky týkající se výkonu činnosti realitního makléře vůči poskytovatelům určité kategorie služeb informační společnosti.

129. Domnívám se, že směrnice 2000/31 brání členskému státu, aby za takových okolností a takovým způsobem omezoval volný pohyb služeb informační společnosti poskytovaných z jiného členského státu.

130. Zprvce, čl. 3 odst. 1 směrnice 2000/31 ukládá členským státům původu povinnost dbát na to, aby služby informační společnosti poskytované poskytovatelem usazeným na jejich území dodržovaly platné vnitrostátní předpisy těchto členských států z příslušné koordinované oblasti⁵⁹. Aby se „nerozmělňovala“ zásada stanovená v čl. 3 odst. 1 směrnice 2000/31, dal by se na rozdíl od uvedené obecné povinnosti chápat čl. 3 odst. 4 této směrnice tak, že umožňuje jiným členským státům, než je členský stát původu, aby se od volného pohybu služeb odchylovaly pouze v jednotlivých případech.

131. Zadruhé, čl. 3 směrnice 2000/31 musí být vykládán tak, aby byl zaručen volný pohyb služeb informační společnosti mezi členskými státy⁶⁰. Pokud by byla jiným členským státům, než je členský stát původu, dána pravomoc stanovit z vlastního podnětu opatření obecné a abstraktní povahy vůči všem poskytovatelům určité kategorie služeb informační společnosti, došlo by k významnému oslabení zásady volného pohybu takových služeb. Článek 3 odst. 2 směrnice 2000/31 totiž zaručuje poskytovateli služeb informační společnosti určitou míru právní jistoty: kromě výjimek povolených za podmínek stanovených v čl. 3 odst. 4 směrnice 2000/31 nesmí tento poskytovatel podléhat přísnějším požadavkům, než jsou požadavky stanovené platným hmotným právem členského státu, v němž je usazen.

132. Zatřetí, opatření přijatá na základě čl. 3 odst. 4 směrnice 2000/31 se netýkají služeb informační společnosti nebo jejich poskytovatelů, ale *určité* služby.

133. Začtvrté, aby bylo možné určit, zda *služba informační společnosti* poškozuje určitý cíl nebo představuje závažné a podstatné ohrožení tohoto cíle, je podle mého názoru v každém případě zapotřebí posoudit okolnosti projednávané věci.

134. Konečně, zapáté, výše uvedené úvahy potvrzují procedurální podmínky, jež musí splnit členský stát, který má v úmyslu omezit volný pohyb služeb, a k nimž se ještě vrátím později⁶¹. Je třeba poznamenat, že podle čl. 3 odst. 4 písm. b) směrnice 2000/31 musí členský stát, který zamýšlí přijmout opatření, které je výjimkou ze zásady volného pohybu služeb, předem oznámit svůj záměr Komisi

59 – Viz rozsudek ze dne 25. října 2011, eDate Advertising a další (C-509/09 a C-161/10, EU:C:2011:685, bod 61). Viz též D'Acunto, S., „La directive 98/48 prévoyant un mécanisme de transparence réglementaire pour les services de la société de l'information: un premier bilan après douze mois de fonctionnement“, *Revue du droit de l'Union européenne*, č. 3, 2000, s. 628.

60 – Viz rozsudek ze dne 25. října 2011, eDate Advertising a další (C-509/09 a C-161/10, EU:C:2011:685, bod 64).

61 – Viz body 138 až 150 tohoto stanoviska.

a požádat členský stát původu, aby přijal opatření týkající se služeb informační společnosti. Pokud členský státu původu odpovídajícím způsobem nezareaguje, může výše uvedený členský stát navrhovaná opatření přijmout. Tyto procedurální podmínky jasně potvrzují, že opatření uvedená v čl. 3 odst. 4 směrnice 2000/31 lze přijmout pouze *ad hoc*.

135. Z uvedených důvodů mám za to, že jiný členský stát, než členský stát původu se může odchýlit od volného pohybu služeb informační společnosti pouze prostřednictvím opatření přijatých „případ od případu“⁶².

136. Kromě toho se domnívám, že požadavky stanovené zákonem Hoguet mohou vyvolávat pochybnosti ohledně své přiměřenosti. Z diskuse účastníků řízení na jednání vyvozují, že není jisté, zda se společnost AIRBNB Ireland může na základě uvedeného zákona stát držitelem profesního povolení. Na základě informací, které ve své žádosti poskytl předkládající soud, se však Soudní dvůr nemůže k této otázce vyjádřit.

137. V každém případě je na předkládajícím soudu, aby s ohledem na všechny informace, které mu byly předloženy, určil, zda jsou dotčená opatření nezbytná k zajištění ochrany spotřebitele a nepřekračují rámec toho, co je pro dosažení sledovaného cíle nezbytné.

f) Procesní podmínky

138. Připomínám, že z čl. 3 odst. 4 písm. b) směrnice 2000/31 vyplývá, že členský stát, který hodlá přijmout opatření omezující volný pohyb služeb informační společnosti poskytovaných z jiného členského státu, musí předem svůj záměr oznámit Komisi a požádat členský stát původu o přijetí opatření v oblasti služeb informační společnosti.

139. Nic nenasvědčuje tomu, že by Francouzská republika požádala Irsko o přijetí opatření v oblasti služeb informační společnosti.

140. Kromě toho se zdá, že ani podmínka týkající se oznámení Komisi nebyla splněna, ať už během období k provedení směrnice 2000/31 či po jeho skončení.

141. Z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že v případě, kdy nedojde k oznámení technických předpisů, jak to vyžaduje směrnice 2015/1535, jsou tyto technické předpisy nepoužitelné, a proto je nelze uplatnit vůči jednotlivcům⁶³. Je otázkou, zda stejný právní důsledek nastane i v případě, že nedojde k oznámení Komisi podle čl. 3 odst. 4 směrnice 2000/31⁶⁴?

62 – Viz Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Evropské centrální bance – Použití článků 3.4 až 3.6 směrnice o elektronickém obchodu na finanční služby, ze dne 14. května 2003 [COM/2003/0259 final, body 1 a 2.1.2]; Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě a Hospodářskému a sociálnímu výboru – První zpráva o uplatňování [směrnice 2000/31], ze dne 21. listopadu 2003 [COM(2003) 702 final, bod 4.1]. Viz také Crabit, E., „La directive sur le commerce électronique: le projet ‚Méditerranée‘“, *Revue du droit de l'Union européenne*, č. 4, 2000, s. 762 a 792; Gkoutzinis, A., *Internet Banking and the Law in Europe: Regulation, Financial Integration and Electronic Commerce*, Cambridge University Press, Cambridge-New York, 2006, s. 283.

63 – Viz z nedávné doby rozsudek ze dne 7. srpna 2018, Smith (C-122/17, EU:C:2018:631, body 52 a 53). Viz též mé stanovisko ve věci Uber France (C-320/16, EU:C:2017:511, bod 37).

64 – Je třeba poznamenat, že pokud bychom předpokládali, že požadavky stanovené zákonem Hoguet představují opatření ve smyslu čl. 3 odst. 4 směrnice 2000/31, otázka, jaký je vztah mezi oznamovací povinností podle směrnice 2000/31 a tou, která je upravena ve směrnici 2015/1535, by nevznikla. Aby mohl být určitý požadavek kvalifikován jako „technický předpis“ podléhající oznamovací povinnosti podle naposled uvedené směrnice, je třeba, aby konkrétním záměrem a cílem takového požadavku stanoveného vnitrostátním zákonem byla přímá a cílená regulace služeb informační společnosti (viz mé stanovisko ve věci Uber France, C-320/16, EU:C:2017:511, body 24 až 33). V projednávané věci však tomu tak není. Mimoto, jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, vnitrostátní ustanovení, která podřizují výkon určité obchodní činnosti předchozímu souhlasu, nejsou technickými předpisy (viz rozsudek ze dne 20. prosince 2017, Falbert a další (C-255/16, EU:C:2017:983, bod 16). Zdá se, že zákon Hoguet v zásadě podřizuje výkon činnosti realitního makléře získání profesního povolení.

142. V této souvislosti je třeba poznamenat, že generální advokát Jacobs ve svém stanovisku k věci *Enichem Base a další*⁶⁵ stanovil rozdíl mezi oznamovacími povinnostmi, které jsou doprovázeny přesnými pravidly, jež umožňují Komisi a jednotlivým členským státům vyjádřit se k oznámeným návrhům a ukládající těmto členským státům v některých případech odložit na určitou dobu přijetí těchto návrhů na jedné straně, a na straně druhé oznamovacími povinnostmi, u nichž taková podrobná pravidla upravena nejsou. Generální advokát Jacobs následně uvedl, že vzhledem k neexistenci jakéhokoli předepsaného postupu pro pozastavení vstupu dotčeného opatření v platnost nebo pro kontrolu ze strany Společenství nelze tvrdit, že nesplnění povinnosti informovat Komisi způsobuje protiprávnost uvedeného opatření⁶⁶.

143. Soudní dvůr ve svém rozsudku konstatoval, že vzhledem k tomu, že řízení týkající se kontroly návrhů na úrovni Společenství není upraveno, a že vstup zamýšlených předpisů v platnost není podmíněn souhlasem nebo nevznesením námitek ze strany Komise, neplyne jednotlivcům z pravidla, podle něhož musí členské státy takové návrhy a předpisy oznámit Komisi, žádné právo, jehož by se mohli dovolávat před vnitrostátními soudy z důvodu, že uvedená právní úprava byla přijata bez předchozího oznámení Komisi⁶⁷.

144. Obdobně v následné judikatuře týkající se nesplnění oznamovací povinnosti upravené ve směrnici, které předcházely směrnici 2015/1535, Soudní dvůr konstatoval, že právní nástroje, z nichž vyplývá sankce nepoužitelnosti v důsledku takového neoznámení, upravují řízení na úrovni Společenství týkající se kontroly návrhů vnitrostátních právních úprav a podmiňují datum jejich provedení souhlasem nebo nevznesením námitek ze strany Komise⁶⁸.

145. Účinky nesplnění oznamovací povinnosti podle směrnice 2000/31 je třeba stanovit ve světle těchto úvah vyplývajících z judikatury.

146. Je pravda, že čl. 3 odst. 4 směrnice 2000/31 neopravňuje Komisi ke zrušení nebo pozastavení účinků vnitrostátního opatření. Komise však může podle čl. 3 odst. 6 uvedené směrnice dotčený členský stát požádat, aby od přijetí plánovaných opatření upustil nebo aby dotčená opatření neprodleně ukončil. Kromě toho může Komise podat na členský stát žalobu pro nesplnění povinnosti, pokud tento stát nesplní povinnost zdržet se přijetí opatření nebo tohoto opatření ukončit⁶⁹.

147. Článek 3 odst. 5 směrnice 2000/31 mimoto dává v naléhavých případech členským státům možnost, aby přijaly opatření, která omezují volný pohyb služeb informační společnosti. V těchto naléhavých případech musí být opatření oznámena co nejdříve Komisi. Z toho vyvozují, že opatření může *a priori* působit účinky, aniž bylo před svým vstupem v platnost předloženo Komisi k vyjádření souhlasu nebo nevznesení námitek.

148. Ani směrnice 2015/1535 však Komisi nedává pravomoc zrušit nebo pozastavit provádění vnitrostátní právní úpravy. Uvedená směrnice naproti tomu vyžaduje, aby se členské státy podřídily pokynům Komise.

149. Členský stát kromě toho může podle směrnice 2015/1535 použít postup pro naléhavé případy, pokud považuje za nezbytné vypracovat technické předpisy ve velmi krátké době.

65 – 380/87, nepublikováno, EU:C:1989:135

66 – Viz stanovisko generálního advokáta Jacobse ve věci *Enichem Base a další* (380/87, nepublikováno, EU:C:1989:135, bod 14).

67 – Viz rozsudek ze dne 13. července 1989, *Enichem Base a další* (380/87, EU:C:1989:318, body 20 a 24).

68 – Viz rozsudek ze dne 26. září 2000, *Unilever* (C-443/98, EU:C:2000:496, bod 43).

69 – Viz *Crabit, E.*, „La directive sur le commerce électronique: le projet „Méditerranée““, *Revue du droit de l'Union européenne*, 2000, č. 4, s. 791, a *Kightlinger, M. F.*, „A Solution to the Yahoo! Problem? The EC E-Commerce Directive as a Model for International Cooperation on Internet Choice of Law“, *Michigan Journal of International Law*, 2003, sv. 24, č. 3, s. 737.

150. Z uvedených důvodů se s ohledem na analogii mezi řízením týkajícím se kontroly technických pravidel podle směrnice 2015/1535 a řízením, které se týká opatření omezujících volný pohyb služeb informační společnosti, domnívám, že nesplnění oznamovací povinnosti podle směrnice 2000/31, je sankcionováno tím, že proti poskytovateli těchto služeb se nelze opatření dovolat.

151. Ve světle výše uvedených úvah navrhuji odpovědět na druhou předběžnou otázku tak, že čl. 3 odst. 4 směrnice 2000/31 má být vykládán v tom smyslu, že jiný členský stát, než je ten, na jehož území je poskytovatel služeb informační společnosti usazen, nemůže z důvodů spadajících do koordinované oblasti omezit volný pohyb těchto služeb tak, že vůči poskytovateli služeb informační společnosti uplatní z vlastního podnětu, a aniž by bylo třeba posoudit hmotněprávní podmínky, takové požadavky, jako jsou požadavky týkající se výkonu povolání realitního makléře stanovené zákonem Hoguet.

VI. Závěry

152. Vzhledem ke všem předcházejícím úvahám navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na předběžné otázky položené vyšetřujícím soudcem tribunal de grande instance de Paris (soud prvního stupně v Paříži, Francie) l následovně:

- 1) Článek 2 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“), ve spojení s čl. 1 odst. 1 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti, musí být vykládán v tom smyslu, že služba spočívající ve zprostředkování kontaktu pomocí elektronické platformy mezi potenciálními nájemci a pronajímateli nabízejícími krátkodobé ubytovací služby, a to v situaci, kdy poskytovatel této služby nemá kontrolu nad základními podmínkami těchto služeb, je službou informační společnosti ve smyslu uvedených ustanovení.
- 2) Článek 3 odst. 4 směrnice 2000/31 musí být vykládán v tom smyslu, že jiný členský stát, než je ten, na jehož území je poskytovatel služeb informační společnosti usazen, nemůže z důvodů spadajících do koordinované oblasti omezovat volný pohyb těchto služeb tak, že vůči poskytovateli služeb informační společnosti uplatní, z vlastního podnětu, a aniž by bylo třeba posoudit hmotněprávní podmínky, takové požadavky, jako jsou požadavky týkající se výkonu povolání realitního makléře, stanovené zákonem č. 70–9 ze dne 2. ledna 1970, kterým se upravují podmínky výkonu činností souvisejících s určitými způsoby nakládání s nemovitostmi a obchodním majetkem.